

POSUDEK BALÁŽSKÉ PRÁCE
NÁZEV PRÁCE: Senioři v čase pandemie onemocnění Covid-19. Jak starší lidé v plzeňských církvích zvládali pandemii.
AUTORKA: Ing. Ivona Pavelková
VEDOUcí PRÁCE: PhDr. Hana Janečková, Ph.Dr.
AUTOR POSUDKU: PhDr. Hana Janečková, Ph.Dr.

Kritérium	Body (0 – 5) 0 = nejhorší.... 5= nejlepší hodnocení
<p>Téma práce - jeho aktuálnost, originalita, vztah tématu ke studovanému oboru (sociální/pastorační práce).</p> <p><i>Práce odkrývá téma zvládnutí pandemie, jak je ve svých zkušenostech zachytili a prožívali věřící lidé z plzeňských církví. Autorka zkoumá vliv víry a křesťanského společenství na jejich život v době pandemie, roli farářů a zdroje jejich odolnosti. Téma je stále aktuální a práce je originální svým zaměřením na duchovní potřeby a život lidí v církvích. Zaměření práce plně odpovídá studovanému oboru, a to oběma jeho součástem, sociální i pastorační.</i></p>	5
<p>Cíl práce a závěry. Soulad obsahu práce se stanoveným cílem, jeho naplnění, srozumitelnost a zřetelnost prezentovaných závěrů.</p> <p><i>Cílem práce bylo zjistit, jak věřící lidé zvládali období pandemie, zda jim víra v Boha a příslušnost k církevnímu společenství pomáhala překonávat náročné období, jak restriktce konkrétně řešili a jak uspokojovali své spirituální i sociální potřeby. Aby autorka dosáhla tohoto cíle prostudovala odbornou literaturu z oblasti stáří a stárnutí, života církví a pandemie covid-19 a realizovala kvalitativní výzkum formou hloubkových polostrukturovaných rozhovorů, které jí umožnily stanovený cíl naplnit.</i></p>	5
<p>Vhled autorky do problematiky, samostatné zvládnutí odborného tématu, srozumitelnost výkladu, logické členění práce.</p> <p><i>V teoretické části se autorka zabývá třemi tematickými okruhy. Stručně charakterizuje stáří a jeho potřeby. Zde bych upozornila na současný ústup od hierarchického uspořádání potřeb a k důrazu na jejich rovnocenný význam. Nelze tedy nekriticky přejímat frázi, že během stárnutí se do popředí zpravidla dostávají potřeby duchovní ...(s. 16) a pak se tam znovu vrací potřeby biologické. Život s bolestí může vést jak k posílení, tak k oslabení víry. Opatrnosti je třeba též při tvrzení, že „v pokročilém stáří se víra může stát jednodušší... (s. 16). Kohortová zkušenost (viz pozn. 17) se týká nejen výchovy, ale i prožitých událostí, módních a kulturních trendů, pracovních příležitostí apod. Opakem představy degradace (s. 17) jsou příležitosti rozvoje a růstu v období stáří. Nejde tedy jen o kouzlo a moudrost stáří. Učení se novým věcem bylo v období covidu pro seniory výzvou. Zajímavá je myšlenka spirituální pasivity (s. 20), která může vést ke ztrátě životního smyslu.</i></p>	4

<p><i>Kapitola věnovaná církvi jednoduše a srozumitelně vysvětluje podstatu křesťanské víry a církve. Autorka velmi výstižně – nejspíše z vlastní zkušenosti - ukazuje silné stránky křesťanského společenství a mechanismy jejich uplatňování v životě sborů a farností. Hovoří ale o křesťanském společenství jako o primární sociální skupině. Uplatňuje zde hledisko sociální psychologie nebo sociologie a představuje církve jako společenství naprostého souladu, jako ideál. Realita však bývá poněkud složitější – jistě by mohla zachytit, zejména v souvislosti s restrikcemi a vakcinací, i v církevních společenstvích značnou dynamiku a konflikty. Zcela jsou opomenuty církve jako instituce, pro něž platí i formální vztahy, centrálně nastavená pravidla a církevní právní předpisy, což hrálo roli v období epidemie Covid-19.</i></p> <p><i>Tématu epidemie věnuje autorka dostatečný prostor, a to zejména z pohledu života věřících a jejich společenství. Správně upozorňuje na důsledky protiepidemických opatření na samu podstatu života církvi. V kapitole o protiepidemických opatřeních provádí detailní rekapitulaci průběhu koronavirové infekce v naší zemi, přináší přehled nouzových stavů, zákazů pohybu a shromažďování, včetně jejich uplatnění v církvích.</i></p> <p><i>Na s. 27 autorka odkazuje na výzkum – ale chybí zde odkaz na zdroj. Pokud jde o vlastní výzkum autorky, nepatří jeho výsledky do této části práce.</i></p> <p><i>Ohromné množství článků z médií, na něž autorka odkazuje, představuje cenný historický dokument. Výstižně charakterizuje proměnu mediálního obrazu seniorů z těch, kteří jsou nejvíce ohroženi na ty, kteří ohrožují systém. Přináší doklady o neblahých důsledcích sociální izolace na duševní zdraví seniorů.</i></p>	
<p>Metodologické uchopení práce (systematičnost práce autora, schopnost analýzy studovaného problému z praktického hlediska, popis realizace praktické části; v případě empirického výzkumu popis zvolené metody, formulace výzkumné otázky, proces sběru dat, jejich analýza a prezentace, popis získaných výsledků, jejich diskuse a závěry).</p> <p><i>Výzkumný design studentka velmi dobře připravila a promyslela. Správně vyhodnotila, že zákaz shromažďování může zásadním způsobem ovlivnit život věřících i každého sboru či farnosti, a to tím, že je připraví o společenství a že starší členy církve vrhne do samoty a izolace. Proto její výzkumné otázky směřovaly ke zvládnutí této situace, k uspokojování duchovních potřeb, k roli církve jako instituce. Vnímala potenciál církvi spočívající v jejich koinonické a diakonické funkci. Tato témata operacionalizovala do podoby otevřených otázek v rámci svého kvalitativního výzkumu. Autorka ve své práci objasnila celý proces sběru dat, jejich analýzy a interpretace. Lze říci, že výzkum provedla velmi profesionálně, pečlivě, reflektovala své metodologické limity a konzultovala proces analýzy získaných dat s vyučujícími metod sociálního výzkumu.</i></p> <p><i>Obdivuhodné je množství provedených rozhovorů (celkem 21), citlivost studentky při navazování kontaktu s respondenty, pečlivá dokumentace všech rozhovorů, anonymizace i neustálá sebekontrola a sebehodnocení studentky v tazatelské roli.</i></p> <p><i>Analytická část je rozdělena do 5 kapitol podle výzkumných otázek, každá kapitola je uzavřena shrnujícím odstavcem. Zajímavá byla např. autorčina úvaha o ritualizaci přimluv za skončení pandemie v podobě skupinové on-line modlitby (zvané Korunka k božímu milosrdenství) s jejím protiúzkostným, spirituálním a odolnost posilujícím rozměrem, upevňujícím společenství věřících (což je mj. i náplň studia oboru komunitní krizová a pastorační práce - Diakonika). Pečlivá a podrobná analytická část vyúsťuje v stručné, ale hutné shrnutí a závěr.</i></p>	5

Formální zpracování práce , jazyková a stylistická úroveň, rozsah práce, grafická úprava práce	4
<i>Práce je po formální stránce na vysoké úrovni, je čtivá, stylisticky vyzrálá, psaná téměř bezchybným jazykem. Na s. 18 jsou v prvním odstavci uvozovky, asi překlep. Na některých místech je narušená větná vazba (s. 20: Sociální aktivitou je...partneři na provozování...). Na s. 29 je asi překlep v citaci L. Stárka: „...působí na její orientaci...“ a v posledním řádku: „...v období extrémním nárůstu...“. Na s. 62 „...skutky lásky vůči bližními...“. Je zřejmé, že tyto drobné chyby jsou spíše nahodilé. Práce je doplněna přílohami, které obsahují scénáře rozhovorů se členy sborů a s faráři. Třetí příloha (chybně označená jako příloha č.2) přináší přepis jednoho z rozhovorů.</i>	
Práce se zdroji , jejich počet, kvalita, dodržení citační normy	5
<i>Autorka čerpá z početných domácích i zahraničních zdrojů. Dodržuje důsledně citační normu i propojenost mezi citacemi v textu a seznamem literatury, který pokrývá více než 5 str.</i>	
Celkem bodů	0 – 30 bodů
	28

Celkové slovní zhodnocení práce, návrhy na doplnění - podrobnější vyjádření oponenta	Práci ing. Pavelkové lze hodnotit jako velmi zdařilou, odvážnou, zaměřenou na aktuální téma života věřících seniorů z různých církví v době pandemie, motivovanou intenzivním zájmem autorky o zvolené téma. Rozhodnutí využít kvalitativní metodologie je v tomto případě naprosto adekvátní. Výzkum byl zpracován velmi pečlivě a přinesl zajímavé výsledky využitelné v praxi křesťanských společenství v případě obdobných krizových situací.
Otázky k diskusi:	
	1. Popisujete své respondenty jako celkem srovnané, přizpůsobivé a cháající jedince, respektující vládní nařízení a protiepidemická opatření. Vyplývá tento jejich převládající postoj spíše z jejich věku, z jejich víry nebo je to díky fungování církve? Setkala jste se, aspoň ojediněle, také s odpírání?
	2. Seznámila jste s výsledky svého výzkumu plzeňské faráře? Jaká byla jejich reakce? Co pro ně bylo inspirací pro řešení jiných podobných situací v životě církví?
	3. V souboru respondentů z řad seniorů byl poměr mužů a žen 4:10 v podsouboru farářů tomu bylo obráceně 6:1. Mohla byste tento poměr nějak komentovat?

Celkové hodnocení: **Doporučují** práci k obhajobě.

Návrh klasifikace (A – E): **A**

Datum: 17.8.2022

Podpis: Hana Janečková

Doporučená klasifikace:

Body	Klasifikace	Poznámka
27 - 30	A	Minimálně 4 body v každé položce
23 - 26	B	Minimálně 3 body v každé položce
19 - 22	C	Minimálně 2 body v každé položce
15 - 18	D	Minimálně 1 bod v každé položce
11 - 14	E	Maximálně možná jedna „nulová“ položka
10 a méně	F	Více než jedna nulová položka